

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ФОНД «БЛАГОПОЛУЧЧЯ ДІТЕЙ»
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ
КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ КРИЗОВИЙ ЦЕНТР «СОЦІОТЕРАПІЯ»
ЦЕНТР ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ «АНКОР»
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК імені СТЕФАНА БАТОРІЯ
(Республіка Польща)

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ОСОБИСТОСТІ

В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

08 жовтня 2024 року, м. Київ

УДК 155.9

Збірник тез наукових доповідей Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Соціально-психологічна підтримка особистості в умовах суспільних трансформацій» 08 жовтня 2024 року. Київ: Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, 2024. 161с.

Друкується за рішенням Вченої ради
Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
Протокол № 11 від 21.11.2024 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Оксана СЕРГЕСНKOBA, завідувач кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор психологічних наук, професор.

Олена ЛИТВИНЕНКО, завідувач кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор психологічних наук, доцент.

Ірина МУЗИЧЕНКО, заступник декана з науково-педагогічної та соціально-гуманітарної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доцент кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук.

Олена СОРОКІНА, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат психологічних наук, доцент.

Ярослав КОРКОС, викладач кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор філософії з спеціальності 053 Психологія.

Ганна СОБЧАК, викладач кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти.

У збірнику тез наукових доповідей висвітлено наукові та прикладні аспекти соціально-психологічної допомоги особистості; соціально-психологічну допомогу постраждалим під час кризових подій та військового конфлікту; особливості психологічної культури та просвіта у воєнний та повоєнний час; психологічну парадигму у розбудові інклюзії в освітньому просторі.

© Факультет психології,
соціальної роботи та
спеціальної освіти

О. А. Сорокіна, О. М. Кушнір ПСИХОПРОФІЛАКТИКА СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ.....	121
О. П. Таран, А. С. Блажко ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛОГОПЕДИЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В КРИЗОВИХ УМОВАХ.....	123
О. П. Таран, Н. В. Панченко ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДУ СИМВОЛДРАМИ У СУПРОВІД КЛІЄНТІВ З ПАНІЧНИМИ АТАКАМИ.....	124
О. Р. Ткачишина ДО ПРОБЛЕМИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я.....	126
О. Р. Ткачишина, І. С. Контар АРТ ТЕРАПЕВТИЧНІ ПРАКТИКИ В РОБОТІ З ОСОБАМИ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	128
К. Ю. Хорошун ПАРАСОЦІАЛЬНІ СТОСУНКИ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ШАНУВАЛЬНИКІВ КОРЕЙСЬКОЇ ХВИЛІ В УКРАЇНІ.....	129
Л. Шинкарьова РОЗВИТОК АДАПТАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДРУЖИН УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ПІД ЧАС КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ.....	131

СЕКТОРАЛЬНА ДИСКУСІЯ 3. ПСИХОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ТА ПРСВІТА У ВОЄННИЙ ТА ПОВОЄННИЙ ЧАС

Н. М. Бабич, К. О. Тичина МІЖОСОБИСТІСНІ СТОСУНКИ У СІМ'ЯХ, ЩО ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ, ПІД ЧАС КРИЗОВИХ ПОДІЙ І ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ.....	133
О. М. Денисюк, Я. Ю. Загуміна-Візер СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ.....	135
К. Дробот МЕТОД «MUSIC MEDIATED INTERVENTION» У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З РАС ДО СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ.....	136
О. В. Іваскевич НАСТІЛЬНО-РОЛЬОВІ ІГРИ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ АДАПТИВНОСТІ У ЛЮДЕЙ, ЩО ПЕРЕЖИЛИ ТРАВМУЮЧІ ПОДІЇ.....	138
В. П. Кутіщенко, О. О. Немикіна ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ КРИЗИ СЕРЕДИНИ ЖИТТЯ У ЦИВІЛЬНИХ ЧОЛОВІКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	140
В. П. Кутіщенко, М. Д. Соколовська ПРОБЛЕМА ЧИННИКІВ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ СТУДЕНТІВ В СУЧАСНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....	142

О. Р. Ткачишина, м. Київ,
o.tkachyshyna@kubg.edu.ua

І. С. Контар, м. Київ,
skontar.fpsrso23m@kubg.edu.ua

АРТ ТЕРАПЕВТИЧНІ ПРАКТИКИ В РОБОТІ З ОСОБАМИ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Загальна нестабільність та щоденна небезпека для життя в умовах військового стану призводять до того, що не всі особи юнацького віку мають достатні психологічні ресурси для активного та продуктивного життя і навчання. Навіть ті, хто знаходиться у відносно безпечних умовах в Україні, відчувають значні стресові реакції, посилені відчуттям власної беспорядності та невизначеності. Виникає необхідність розробки дієвих методів психологічної допомоги юнакам у період війни.

Вивченням психології юнаків в Україні займаються О. Ічанська, О. Коханова, О. Пасека, О. Сергєєнкова, О. Столярчук, Р. Хавула [3, 4, 7]. Питання самореалізації і підвищення благополуччя особистості, що переживає тривалі травматичні події розглядає Т. Титаренко [6]. Розробку методів і теорію застосування арт терапевтичних практик знаходимо в працях багатьох дослідників (О. Вознесенська, Н. Калька, З. Ковальчук, Л. Магдисюк, Г. Одинцова, І. Олійник, М. Сидоркіна, В. Станішевська, О. Тарарина, О. Тохтамиш, А. Шевцов, У. Ваєр) [1, 5, 8].

Мета статті: висвітлити результати емпіричного дослідження психологічного стану осіб юнацького віку і застосування арт терапевтичних методів для його покращення.

Наші досліджувані знаходяться в фазі ранньої юності (15-18 років) [3, с.214]. Проведена нами діагностика психологічного стану юнаків за допомогою проєктивних методів («Людина під дощем» та інші) та опитування за методом Спілберга-Ханіна [2] показала високі рівні як реактивної (31,3%), так і особистісної (46,25%) тривожності, проблеми зі стресостійкістю. Біля 40% осіб юнацького віку відобразили в малюнках тривожність, напруження, уникнення рішучих дій, апатію, невпевненість, низький рівень самооцінки, регрес, потребу в захисті, труднощі з самовизначенням і самоусвідомленням.

Нами здійснена розробка та апробація авторської програми арт терапії для групової роботи з особами раннього юнацького віку. Програму проведено в 5 групах закладу професійної (професійно-технічної освіти) м. Києва (100 здобувачів освіти). 11 зустрічей спрямовані на зменшення тривожності, збільшення стресостійкості, тренування навичок розрізнення і керування емоціями, стабілізацію в кризових ситуаціях, покращення самоефективності, комунікації. В анкеті з оцінки тренінгу здобувачі освіти відмітили підвищення самооцінки, корисність застосування методів по зменшенню тривожності і стресу, допомогу в кращому розумінні емоцій, жалкували про завершення програми. Найбільше запам'ятались вправи: малювання емоційного стану фарбами, трансформація

негативної емоції в позитивну за допомогою солоного тіста, створення власного герба з використанням авторських МАК “Моя тотемна тварина”, “Справжній я і моя тінь”, “Могутнє дерево моїх ресурсів, досягнень і цілей.”

Методи арт терапії показали значну ефективність в роботі з особами юнацького віку під час військового стану, рекомендуємо для використання.

Список використаних джерел:

1. Калька Н. М., Ковальчук З. Я. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 232 с.
2. Кокун О. М., Агаєв Н. А., Пішко І. О., Лозінська Н. С., Корня Л. В. Психологічна оцінка суїцидального ризику у військовослужбовців. Методичний посібник. — К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2019. 206 с.
3. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 376 с.
4. Столярчук О. А. Життєві кризи особистості: психологічний путівник. Кременчук : Видавництво «НОВАБУК», 2023. 126 с.
5. Тараріна, О. В. Практикум з арт-терапії: скринька майстра. Київ: Східно-українська асоціація арт-терапії, 2018. 250 с.
6. Титаренко Т. М. Способи підвищення психологічного благополуччя особистості, що пережила травму. Психологія: теорія і практика. 2018. № 1 (1). С. 112-119.
7. Хавула Р. В. Психологічні особливості становлення самоефективності в юнацькому віці. Актуальні питання гуманітарних наук. 2017. Вип. 17. С. 348355.
8. Baer U. Basic Principles of Art Therapy: Art as Therapy. New York: Springer Publishing, 2013. 568 p.

**К. Ю. Хорошун, м. Київ,
k.khoroshun.asp@kubg.edu. ua**

ПАРАСОЦІАЛЬНІ СТОСУНКИ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ШАНУВАЛЬНИКІВ КОРЕЙСЬКОЇ ХВИЛІ В УКРАЇНІ

Постановка наукової проблеми: У сучасному глобалізованому світі культурні феномени, такі як корейська хвиля, набувають все більшого впливу на молодь. В Україні зокрема це питання є актуальним завдяки тому, що корейська хвиля стала невід’ємною частиною молодіжної культури та формує новий тип стосунків для її шанувальників (а саме парасоціальні стосунки). Актуальність дослідження парасоціальних стосунків зумовлена зростаючим впливом корейської хвилі на молодь України та відсутністю достатніх наукових розвідок у цій галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Термін «парасоціальність» був введений двома дослідниками Д. Хортоном та Р. Водем у 1956 році. Українська науковця Ю.С. Чаплінська вивчала психологічні механізми парасоціальних стосунків та розробила її функціональну модель. Особливості прояву парасоціальних стосунків у К-пор вивчали F.J.M. Suikkanen, J. Weru, A.J. Souders та